

Μαρία-Ευαγγελία Νικολαΐδου

«Ανοσοϊστοχημική μελέτη της έκφρασης των μορίων κυτταρικής συγκόλλησης Fibronectin και Laminin, στα επιθηλιακά κύτταρα φυσιολογικού ενδομητρίου, ενδομητρίου γυναικών με αδενομύωση, ενδομητρίωση και ενδομητριοειδές καρκίνωμα των ωοθηκών, καθώς και μελέτη της έκφρασης του δείκτη CD 10, στα στρωματικά κύτταρα φυσιολογικού ενδομητρίου, ενδομητρίου γυναικών με αδενομύωση, ενδομητρίωση και ενδομητριοειδές καρκίνωμα των ωοθηκών.»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενδομητρίωση και η αδενομύωση αποτελούν ιδιαίτερα συχνές νοσολογικές οντότητες στην κλινική ιατρική. Πολλές γυναίκες πάσχουν από αυτές και καθημερινά αντιμετωπίζουν την συμπτωματολογία τους, η οποία σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι δύσκολο να αντιμετωπισθούν. Τα ενδομητριοειδή καρκινώματα αποτελούν τον δεύτερο συχνότερο ιστολογικό τύπο καρκίνου ωοθήκης (15-20% των καρκινωμάτων της ωοθήκης) και συσχετίζονται με την ύπαρξη ενδομητρίωσης. Η σύγχρονη ιατρική προσπαθεί να ανακαλύψει το βιολογικό υπόστρωμα των νόσων και να καθιερώσει θεραπείες εξατομικευμένες για τον κάθε ασθενή που απευθύνονται στην βιολογία της πάθησης. Σκοπός της εργασίας είναι να συσχετίσει την έκφραση ή μη των πρωτεϊνών της βασικής μεμβράνης λαμινίνης και φιμπρονεκτίνης στις προαναφερθείσες παθήσεις σε σχέση με το φυσιολογικό ενδομήτριο, καθώς και του παράγοντα CD10.

Υλικό της μελέτης αυτής αποτέλεσαν είκοσι δείγματα φυσιολογικού ενδομητρίου (10 παραγωγικής και 10 εκκριτικής φάσεως) 18 δείγματα ενδομητρίου από μήτρες με αδενομύωση, είκοσι ενδομητριοειδές κύστες και 17 ενδομητριοειδή καρκινώματα ωοθήκης. Χρησιμοποιήσαμε αντισώματα βιμεντίνης (Monosan, κλώνος V9), ε-κατιερίνη (cell marque, κλώνος ECH-6), CD 10 (Serotec, κλώνος SNS-C), ιντεργκρίνη και λαμινίνη (Dako, Denmark P1E6, P1B5).

Αποτελέσματα

1. Φυσιολογικό ενδομήτριο. Φιμπρονεκτίνη παρατηρήθηκε στα στρωματικά κύτταρα ανεξαρτήτως φάσεως κύκλου. Λαμινίνη παρατηρήθηκε σε όλα τα δείγματα παραγωγικής φάσης (100%) και στα 7 από τα 10 εκκριτικής φάσης (70%). CD-10. Σε όλα τα δείγματα τόσο της παραγωγικής όσο και της εκκριτικής φάσης παρατηρήθηκε θετική ανοσοαντίδραση (100%).
2. Αδενομύωση. Φιμπρονεκτίνη παρατηρήθηκε σε 2 από τα 18 δείγματα μας. (11%) Λαμινίνη θετική ανοσοαντίδραση παρατηρήθηκε σε 17 από τα 18 δείγματα (94%) CD-10. Σε όλα τα δείγματα παρατηρήθηκε θετική ανοσοαντίδραση (100%).

3. Ενδομητριοειδείς κύστεις. Φιμπρονεκτίνη παρατηρήθηκε σε 2 από τα 20 δείγματα μας.(10%) Λαμινίνη παρατηρήθηκε σε 18 από τα 20 δείγματα (90%)CD-10 Σε όλα τα δείγματα εκτός ενός παρατηρήθηκε θετική ανοσο-αντίδραση(19 στα 20) (95%)

4. Ενδομητριοειδή αδενοκαρκινώματα. Φιμπρονεκτίνη παρατηρήθηκε σε 3 από τα 17 δείγματα μας. (17.6%)Λαμινίνη. Θετική ανοσο-αντίδραση παρατηρήθηκε σε 6 από τα 17 δείγματα (35.3%)C.D-10Θετική ανοσο-αντίδραση παρατηρήθηκε στα 15 από τα 17 δείγματα. (88.2%)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Λαμινίνη. Στα δείγματα του φυσιολογικού ενδομητρίου εκφράζεται λαμινίνη στην κυτταρική μεμβράνη των επιθηλιακών κυττάρων, άσχετα με την φάση του κύκλου και στις περιπτώσεις αδеноμύωσης, η έκφρασή της είναι παρόμοια.

Στις ενδομητριοεικές κύστεις, παρατηρείται σχετική ελάττωση της έκφρασης της λαμινίνης. Στα ενδομητριοειδή καρκινώματα της ωοθήκης υπάρχει σημαντική ελάττωση της έκφρασης της λαμινίνης.

2. Η Φιμπρονεκτίνη εμφανίζει διάχυτη έκφραση στα στρωματικά κύτταρα του φυσιολογικού ενδομητρίου, χωρίς αξιόλογες μεταβολές στις φάσεις του κύκλου και έχει παρόμοια έκφραση στις περιπτώσεις αδеноμύωσης.

Στις ενδομητριοεικές κύστεις παρατηρείται σημαντική ελάττωση της έκφρασης της φιμπρονεκτίνης στα στρωματικά κύτταρα, γεγονός που συνηγορεί με απώλεια της συνοχής τους.

Στα ενδομητριοειδή καρκινώματα, υπάρχει σημαντική ελάττωση της έκφρασης της φιμπρονεκτίνης, που υποδηλώνει επίσης ελάττωση της συνοχής μεταξύ των στρωματικών κυττάρων.

3. Ο δείκτης CD 10 αποτελεί ευαίσθητο και εξειδικευμένο δείκτη ενδομητρικών στρωματικών κυττάρων και εκφράζεται σε φυσιολογικό ενδομήτριο, άσχετα με την φάση του κύκλου ,Εκφράζεται επίσης σε περιπτώσεις αδеноμύωσης και ενδομητρίωσης, καθώς και σε ενδομητριοειδή ωοθηκικά αδενοκαρκινώματα και η παρουσία του αποδεικνύει ενδομητρική προέλευση.

“Immunohistochemical study of Fibronectin, Laminin and CD10 in normal endometria, adenomyosis, endometriotic cysts and ovarian endometrioid adenocarcinomas.”

Aim of the study is to investigate the distribution and changes of adhesion molecules, fibronectin, laminin and the factor CD10 in epithelia and stromal cells of normal endometria, adenomyosis, endometriosis and endometrial adenocarcinomas

Material and Methods

We studied by Ventana immunohistochemical method 20 specimens of normal endometria, 18 uteri with adenomyosis, 20 endometriotic ovarian cysts and 17 cases of ovarian endometriotic adenocarcinomas.

Results

Normal Endometria. Fibronectin was observed in all cases, in stromal cells, in both proliferative and secretory endometria.

Laminin was observed in all proliferative endometria and in 7/10 secretory endometria. CD10 was observed in stromal cells and focally in epithelial cells

Adenomyosis. Fibronectin was observed in stromal cells of 2/18 cases, Laminin in 17/18 cases and CD10 in all cases.

Endometrial cysts. Fibronectin was observed in 2/20 cases, laminin in 18/20 cases and CD10 in 19/20 cases.

Ovarian Endometrioid adenocarcinoma. Fibronectin was observed in 3/17 cases, Laminin in 6/17 cases and CD10 in 15/17 cases

In conclusion There is a remarkable change in the immunohistochemical expression of adhesion molecules fibronectin and laminin in endometriosis and especially in adenocarcinomas in contrast to normal endometria and adenomyosis.

CD10 is a specific marker of endometrial stromal cells and its expression shows endometrial origin of certain ovarian adenocarcinomas, and helps to recognize endometriotic foci in absence of endometrial glands.